

Анализ на "Елегия" от Христо Ботев

Публикувано от mOn на 10.03.2010

"ЕЛЕГИЯ"

ЖАНРОВА ХАРАКТЕРИСТИКА: Елегия /от гр. Elegia – жалба/ - лир. вид, изграден върху трагични преживявания /дълбока скръб, печал, отчаяние, безнадеждност/. Чувството в елегията е резултат от изразен или долавящ се конфликт, което определя вътрешния драматизъм в елегията.

КАК СТИХОТВОРЕНИЕТО НА БОТЕВ "ЕЛЕГИЯ" РЕАЛИЗИРА ТОЗИ ЖАНРОВ МОДЕЛ:

Две са противоположните сили в творбата – **народът и "рояк скотове"** – те са настръхнали една срещу друга, но трагичното не идва от развързката /както е при драмата и епоса/, а в преживяванията на лирическия герой.

Ето защо елегията е винаги трагически монолог, в който има развитие на чувството, обосновано от елемент на *размисъл*.

КАК СЕ РАЗВИВА ЧУВСТВОТО:

Началното реторично обръщение *"Каж ми, кажи, бедний народе..."* е израз на **болка и печал**.

Под впечатление от робската действителност *"глухо и страшно гърмят окови"* се превръща в **душевен потрес, достигайки до ужас**.

Финалът /елегическата развързка/ преминава в **трагическа ирония** *"броиме време...броим и с вяра в туй скотско племе чакаме и ний ред за свобода"*.

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА МОТИВА ЗА МЪЛЧАНИЕТО НА НАРОДА:

Стилистично-експресивната роля на реторическите въпроси не предполага отговор, което само по себе си подготвя **отсъствието на глас, което изразява крайна слабост**.

Ботев експресивно разкрива болезненото безсилие на народа, като противопоставя АЗ – ТОЙ /народа/, като трансформира АЗ в НИЕ.

А/ **АЗ-ът** вижда лицата на злото, но като че ли вижда себе си извън народа – дистанцията не означава отчуждение, а по-скоро прозиране на това, че светът е невъзможен, абсурден.

Б/ **ТОЙ/народът/** е представен като страдалец, но той е и част от едно разслоено общество, което поетът осъжда, търсейки актуална характеристика. **За да се подсили представата за мълчаливото страдание на народа, поетът използва активното въздействие на естетиката на грозното.** Четвъртата строфа рисува преднамерено търсената гробищна картина - властващото мъртвило е художествен аналог на робството. Детайлите / надгробен камък, умъртвено живо месо, разядени кости, студенокръвно влечуго, поглъщащо невинната си жертва / са елементи на една картина, вдъхваща ужас, но и отвращение.Цялостното внушение се подсилва от известния звукопис – учестената употреба на “р”,“л” и жужащите “ж”,“з”. Страданието на народа е споделено и интимно изживяно. **Метафората “рабска люлка”** е една от най-ефектните езикови фигури на Ботев, изразяваща покорство и робство. А в традициите на възрожденската поезика Б. представя **робството като смърт** / метафорична характеристика на робството е и сънят – при Д.Чинтулов “от сън дълбок се събуди!”. **Другата, противоположната идея**, която се съдържа в тази метафора и която е защитена в поантата, **е идеята за лишения от ориентири и етичен смисъл живот човек, превърнал спокойното съществуване в най-значима ценност.**

В/ **НИЕ** – събрана е цялата неизпълнена отговорност и дълг към родовия свят. **Поантата представя саркастичната позиция на Аз-а, градирана до най-високата си степен:** “чакаме и ний ред за свобода” – вцепенение, пасивност, безмълвие.

КОЙ Е ПОТИСНИКЪТ, КАК Е ПРЕДСТАВЕН И ХАРАКТЕРИЗИРАН:

Определени са обществените групи, носители на деспотична политическа система: чорбаджии, духовенство, продажна интелигенция – **представени посредством емблематичен външен облик / последния стих на 3. строфа/.**

Потисникът е **характеризиран метафорично** чрез “рояк скотове” и “слепци с очи”.**Скотът** е Ботевият знак за етично отрицание, метафора на човекоподобно същество, гротескова фигура на не човек, в която се обединяват мъчителят, измамникът, пасивният; послушните, примирените, тесногръдите. Метафората обобщава и Ботевата представа за живот без идеали, без гражданска съвест.

КАК МОГАТ ДА СЕ ТЪЛКУВАТ БИБЛЕЙСКАТА ЛЕКСИКА И МОТИВИ:

Този смислов пласт има двойка роля:

А/ **отхвърлят се известни ценности**, създали модел на поведение /”Търпи и ще си спасиш душата!”/

Б/ Елементите на този пласт се използват за **утвърждаване на нови мирогледни позиции** – страданието на народа се асоциира със страданието на Христос, като необходимост от саможертва в името на една възвишена идея.

Но цялата картина на “Разпятието”/1.строфа/ търпи естетическа трансформация с цел хиперболизация на представата за робството. Не човекът е разпънат на кръста, а кръстът е забит в живото тяло.

Библейските персонажи илюстрират злото в неговите пространствени измерения – далечното минало с предателството на Юда, през ужаса на йезуитския идеолог Лойола, до настоящето с “кърджалии в нова полуда”, сган избрана – рояк скотове” и “слепци с очи”, превърнали се в символи на националното, актуалното насилие.

Анализ на Елегия от Хр

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024